

EEN SCHILDERIJ WAARBIJ DE TRANEN VAN SCHOONHEID MIJ IN DE OGEN SPRINGEN

GROOTS EN MEESLEPEND

Iedereen is denk ik wel bekend met het Syndroom van Stendhal? Zo niet, dan volgt hier een korte uitleg. Het is een psychische aandoening die optreedt als iemand totaal overrompeld wordt door de schoonheid van kunst. De Franse romantische auteur Stendhal (1783-1842) liep het op toen hij emotioneel zwaar werd aangegrepen tijdens zijn bezoek aan Florence in 1817.

Eén van de eerste keren dat ik een versnelde hartslag voelde voor een kunstwerk was in het MoMA in New York. Daar raakte ik, jaren geleden, enigszins van de kaart van het krachtige en iconische *Demoiselles d'Avignon* (1907) van Picasso. Waarschijnlijk hebben alle fijnproevers en kunstliefhebbers wel zo'n momentje gekend. Het overkomt je misschien maar een paar keer, maar dan is het effect wel heftig en raakt het je even onverwacht als een wespensteek.

Een overdosis esthetica

Ik ga vaak trillen bij het aanschouwen van schilderijen uit de 19e eeuw. Voor de *grand formats* van Delacroix of Gericault in het Louvre mag je mij 's nachts wakker maken, voor Turners *Rain, Steam and Speed* (1844) in de National Gallery in Londen laat ik meteen alles vallen waar ik mee bezig ben en voor het Oriëntalisme in het algemeen ben ik met een natte vinger te lijmen. En alle schilderijen van Caspar David Friedrich (1774-1840), de Duitse maestro van de vroege romantiek zou ik wel willen bezitten.

Ook voor de Nederlandse romantiek (en het impressionisme) heb ik een zwak; die goddelijke kracht van de onpersoonlijke natuur tegenover de nietigheid van de mens, de liefde voor het verleden. Ik hou van de woeste landschappen van B.C. Koekkoek en Andries Schelfhout, de minutieuze stadsgezichten van Cornelis Springer en de vrolijke veestukken van Van de Sande Bakhuijzen. Nog boeiender en intrigerender zijn de composities van Hollandse 19e-eeuwse mavericks als Lieste, Hanedoes en Tavenraat.

In de bijna drie jaar dat ik onder Ubbens Art zelfstandig actief ben is er veel prachtig 19e eeuws (en ook 20e eeuws) door mijn handen gegaan. Mijn liefde voor bijvoorbeeld Jongkind is er alleen maar groter door geworden en van het sprookjesachtige wintertaferel van F.M. Kruseman, dat ik van privé naar privé kon bemiddelen droom ik nog steeds. Van *peintre de la vie moderne* Constantin Guys, een van mijn favorieten, heb ik tot mijn grote vreugde twee tekeningen in een particuliere verzameling mogen plaatsen. Het mooiste schilderij dat ik in consignatie had en onlangs aan een Amerikaan wist te verkopen betrof een compositie van Antoine Vollon van de haven van Dieppe. Maar een onvoorwaardelijk Stendhal-moment heb ik niet echt meer ervaren.

Dat gaat natuurlijk toch een keer gebeuren. Straks sta ik voor een schilderij waarbij de tranen van schoonheid mij in de ogen springen en mijn hartslag in rap tempo omhoog schiet. Ik verheug mij op dit zeer persoonlijke ogenblik van een overdosis aan onverwachte esthetica. Ik hoop - nee! ik weet - dat het een 19e-eeuwse schilderij zal zijn. En dan beleef ik de 19e-eeuwse schilderkunst zoals hij oorspronkelijk bedoeld is: groots en meeslepend.

Jop Ubbens Art Advisory adviseert particuliere kunstverzamelaars, connaisseurs en culturele instellingen op het gebied van 19e- en 20e-eeuwse Europese en exotische schilder- en tekenkunst. Ook geeft hij raad bij het samenstellen, sublimeren of afstoten van een collectie. www.ubbensart.com

> **Barend Cornelis Koekkoek**, *Rijnlandschap bij opkomend onweer*, 1856, olieverf op doek. (courtesy B.C. Koekkoek-Haus Kleve)

Johan Bartold Jongkind, *Parijs*, 1875, olieverf op doek. Bemiddeld via Ubbens Art

